

Sygn. I C 75/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Hanna Kaflak-Januszko
Protokolant:	stażysta Agata Dauksza

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2020 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa I. G.

przeciwko B. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą we W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powódki I. G. na rzecz pozwanego B. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. 5 417,00 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych 00/100) kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis

I C 75/20

UZASADNIENIE

Powódka I. G. 17.01.2020 r. pozwała B. i e s t a n d a r y z o w a n y S e k u r y t y z a c y j n y F u n d u s z I n w e s t y c y j n y Z a m k n i ę t y w e W r o c ł a w i u o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci **nakazu zapłaty** Sądu Okręgowego w S.z **9.02.2017 r.**, wydanego w sprawie (...), zarzucając:

1 - brak legitymacji – pozwany nabył wierzytelność nie na podstawie sprzedaży, a **przelewu z 30.10.2007 r.**, a nadto umowa przelewu była nieważna poprzez naruszenie art. 509 kc w zw. z art. 92 Prawa bankowego w brzmieniu na dzień jej zawarcia, gdyż nie wyrażała zgody na dokonanie przelewu, czego pozwany nie wykazał,

2 - przedawnienie roszczeń wobec brzmienia art. 118 kc na dzień wytoczenia powództwa ww. sprawie, czyli 3.02.2017 r., gdyż **termin przedawnienia** roszczeń pozwanego, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, upłynął 2.11.2010 r. – tj. po 3 latach od dnia wymagalności roszczeń z umowy z 8.06.1999 r. /wraz z aneksami z 28.04.2010 r. i 30.05.2000 r./ kredytu na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej. Według powódki nawet

przyjmując, że wypowiedzenie tej umowy przez bank, czyli pierwotnego wierzyciela, nastąpiło 30.10.2007 r., czyli w dniu cesji – datą wymagalności byłby 1.11.2007 r., a z dniem 2.11.2010 r. następowałoby przedawnienie,

3 - roszczenie zostało zaspokojone przez dokonanie przez wierzyciela pierwotnego przewłaszczenia na zabezpieczenie majątku trwałego ruchomego 7 sztuk maszyn i urządzeń, ciągnika rolniczego (...), wierzytelności z tytułu sprzedaży zbór (342 ton pszenicy i 338,8 ton jęczmienia).

Powódka dla wykazania swoich twierdzeń powołała się na dokumenty zgromadzone w aktach (...), a także wniosła, by przesłuchać ją w charakterze strony co do braku podstaw domagania się zapłaty od niej przez pozwanego.

Dla uzasadnienia wniosku o zabezpieczenie powództwa dodała, że komornik bezprawnie zajął majątek znacznej wartości - 507 800 zł (nieruchomość), mimo bezpodstawności ww. nakazu zapłaty, mimo że pierwotny wierzyciel uzyskał zabezpieczenie, przewłaszczając na siebie majątek opisany powyżej w pkt. 3. Zarzuciła, że pozwany nie wykazał, że powódka otrzymała środki z kredytu, którego miał dotyczyć zadłużenie.

P o z w a n y wniósł o oddalenie powództwa, zaprzeczając zarzutom powódki, postawionym co do tytułu wykonawczego oraz podnosząc, że są sprzeczne i nieudowodnione oraz spóźnione i niedopuszczalne, gdyż powinny być podniesione w sprawie o wydanie kwestionowanego nakazu zapłaty (objętego powagą rzeczy osądzonej), a wobec tego nie mogą być objęte badaniem w sprawie na podstawie art. 840 kpc, gdyż może ono dotyczyć tylko okoliczności powstałych po wydaniu tytułu egzekucyjnego. Nadto dodał :

1 - zaspokojenie wierzytelności powinno być wykazane na etapie wnoszenia pozwu i być skonkretyzowane, w tym przez wskazanie, na którym etapie doszło do uregulowania należności – czy na moment wydania bankowego tytułu egzekucyjnego czy w procesie. Dodał, że w 2006 r. powódka wytoczyła bankowi - wierzycielowi pierwotnemu powództwo o zapłatę co do kwestii przewłaszczenia maszyn ((...) tut. Sądu), lecz bezskutecznie,

2 – nie doszło do przedawnienia, gdyż prowadzone było postępowanie egzekucyjne, w którym doszło do zbycia 2 nieruchomości, na których hipotekę zabezpieczono wierzytelność. Plan podziału nastąpił 16.05.2011 r, więc nie mogło dojść do przedawnienia jak wskazuje powódka – 2.11.2010 r.

Podkreślił, że zgodnie z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece zarzut przedawnienia wierzytelności nie może naruszać praw wierzyciela hipotecznego,

3 – zgodnie z art. 326 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych, która weszła w życie 1.07.2014 r. do przelewu wierzytelności banku na fundusz sekurytyzacyjny, z tytułu umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się art. 92a-c ustawy Prawo bankowe z zastrzeżeniem ust. 2-4, a więc bank nie musiał uzyskiwać zgody dłużnika banku na przelew wierzytelności banku z tytułu umów kredytu, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielania kredytu, określonych w umowie. Informację tę przekazano pismem z 28.12.2007 r. (k. 76-77), którym bank odpowiedział powódce, wskazując, że należy kontaktować się z pozwanym jako wierzycielem.

4 – powódka zawierała aneksy do umowy i porozumienie w sprawie spłaty, co wskazuje, że otrzymała środki, gdyż nie podejmowałaby takich czynności.

Powódka odpowiedziała, że opisany w pozwie majątek zaspokoił roszczenie objęte spornym tytułem wykonawczym już w momencie przewłaszczenia na zabezpieczenie, gdyż wydany został co do kwoty 77 973,59 zł. Stwierdziła, że w sprawie (...) pozwany jako powód nie wykazał wartości przewłaszczonych składników, co podważa zasądzoną kwotę. Dodała, że tylko pszenica była warta 164 160 zł (480 zł/tona, a przy stawce 445 zł/tona za pszenicę paszową – 152 190 zł, co stanowi 95 % wartości udzielonego przez wierzyciela pierwotnego kredytu). Po dodaniu wartości jęczmienia, obliczonej według danych statystycznych całość zboża była warta od 249 072,04 zł do 287 981,08 zł (w zależności od miejsca skupu), co doprowadziło do spłaty kredytu jeszcze przed zawarciem aneksów do tej umowy. A nadto powódka miała roszczenie o zwrot przewłaszczonych maszyn i urządzeń, wykreślenie hipotek i zwrot nadpłat. Zatem wierzytelność przeniesiona na pozwanego nie istniała w chwili cesji.

Po zobowiązaniu przez sąd do wyjaśnienia, dlaczego powódka dopiero w niniejszym pozwie podnosi zarzutu dotyczące okresu sprzed powstania tytułu egzekucyjnego, które wobec tego podlegały badaniu w postępowaniu prowadzącym do jego wydania, którego rozstrzygnięciem sąd jest związany:

Pozwany – wobec twierdzeń pozwanej o zaspokojeniu się z przewłaszczenia zbóż – podał, że wobec zawarcia aneksu nr (...) przestało obowiązywać postanowienie umowy o przelewie wierzytelności z tytułu sprzedaży zbóż i ustanowiono nowe zabezpieczenie – przewłaszczenie zasiewu zbóż, a po zbiorach – plodów rolnych. Podkreślił, że powódka mimo powołania się na ten zarzut, nie wykazała, czy i w jakim zakresie doszło do zaspokojenia na podstawie tego postanowienia o przewłaszczeniu (czy sprzedano zboża, co do których powódka wystąpiła w roli przechowawcy). Dodał, że poprzez porozumienie nr (...) powódka mogła swobodnie dysponować środkami ze sprzedaży zbóż, a przy tym uznała dług w wysokości 86 465,37 zł i wytaczając powództwo o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, nie kwestionowała wysokości wierzytelności. We wspomnianej sprawie (...) zarzucała natomiast bankowi, że nie zaspokoił się z przewłaszczeń. Bank starał się uzyskać świadczenie w toku postępowania o zwolnienie spod egzekucji prowadzonej przez osobę trzecią (pозew z datą 21.09.2001 r.), co do 55,950 ton żyta (reszta zboża została zajęta przez Komornika 30.08.2001r.), ale z uwagi na pogodę powódka nie zdołała zebrać całości zbóż i aktualne było tylko opisane i mimo wyroku z 30.08.2002 r., egzekucja była bezskuteczna.

Powódka stwierdziła, że z przytoczonego pozwu przeciwegzekucyjnego wynika, że zajęto majątek banku, a zatem kredytobiorca korzystał z przewłaszczenia w zakresie zbóż, maszyn i do pozwanego należało zabezpieczenie tego majątku, by doszło do zaspokojenia i rozliczenie przy wypowiedzeniu przez bank kredytu. Zauważyła, że pozwany złożonymi dokumentami, nie wykazał, że mienie przewłaszczone na zabezpieczenia, wróciło do powódki mimo, że stanowiło wartość wyższą niż podawane zadłużenie z umowy (zwłaszcza wobec przedstawionego przez powódkę rozliczenia wartości zboża, co którego pozwany nie odniósł się poprzez przytoczone nowe okoliczności).

Pozwany stwierdził, że powódka w swoim stanowisku pomija argumenty pozwanego, świadczące o niezasadności twierdzeń powódki (w tym co do plodów, że zgodnie z umową pozostawały w gestii powódki jako przechowawcy).

Powódka na rozprawie powołała się na wyrok sądów obu instancji ze sprawy (...) ((...)), twierdząc, że dopiero je odnalazła na wezwanie swojego pełnomocnika i powołała się na to, że bank przejął i sprzedał maszyny, które zostały przewłaszczone na zabezpieczenie umowy kredytu. Dlatego bank nie mógł przenieść wierzytelności na pozwanego, gdyż wartość tych maszyn przewyższała kwotę udzielonego kredytu.

Pozwany stwierdził, że wniosek o dopuszczenie dowodu z ww. orzeczeń po zakreśleniu terminu na ich przedłożenie – jest spóźniony.

Sąd ustalił, co następuje:

Sądy Okręgowy w S.9.02.2017 r. wydał w sprawie (...) nakaz zapłaty, zasądzający od powódki na rzecz pozwanego 77 973,59 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 3.02.2017 r. z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności powódki do nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w C.prowadzi księgi wieczyste nr (...).

Nakaz uwzględnił roszczenie o zapłatę, wynikające z umowy (...) (...)/ na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej z 8.06.1999 r. z aneksem z 28.04.2000 r. i 30.05.2000r.

W aneksie nr (...) z 30.05.2000 r. stwierdzono, że wykorzystano 123 000 zł z zobowiązaniem do spłaty 103 000 zł w ustalonych ratach do 30.10.2000 r. Opisano zabezpieczenie, m.in. w zakresie przewłaszczeń opisanych w pozwie. Przewłaszczenie w zakresie zbóż przewidziane było także przy okazji aneksu z 28.04.2000 r. , szacując wartość na 810 090 zł przy kapitale kredytu 123 000 zł

W pozwie podano, że 30.10.2007 r. pozwany obecnie Fundusz nabył od (...) Spółki Akcyjnej pulę wierzytelności wobec pozwanej, czyli powódki w niniejszej sprawie, z umowy z 8.06.1999 r. z zabezpieczeniami, zmienianej aneksami oraz uzupełnionej porozumieniem z 23.11.2000 r. w sprawie spłaty kredytu z 27.06.2000 r. Bank prowadził

postępowanie egzekucyjne na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, a wobec jego bezskuteczności, dokonał sprzedaży opisanych wierzytelności. Podkreślił, że pozwana jest odpowiedzialna osobiście i rzeczowo.

Zgodnie z § 2 umowy środki objęte umową zostały postawione do dyspozycji kredytobiorcy w dniu ustanowienia zabezpieczenia w postaci wpisu do hipotek ww. opisanych nieruchomości, jak i na tych, które już zostały zbyte w toku egzekucji.

Po nadaniu klauzuli wykonalności po 3.04.2017 r. na wniosek pozwanego Komornik sądowy I. C. wszczęła postępowanie egzekucyjne (...).

bezsporne /dokumenty złożone z pozwem – k. 25, 27-35, a nadto dowód: aneks nr (...) – k. 107-109, umowa przewłaszczenia zbroń k.110-111/

Kwota zasądzona w nakazie – 77 973,59 zł - to kapitał bez odsetek umownych.

dowód: dokumenty w (...) – k. 30-34

Uprzednio postępowanie egzekucyjne prowadził bank – pierwotny wierzyciel (wraz z innymi) i doszło do sprzedaży nieruchomości, gdzie już w 2010 r. odnotowano obecność pozwanego jako wierzyciela hipotecznego. 16.05.2011 r. dokonano planu podziału także z udziałem obecnie pozwanego Funduszu.

Wcześniej w 2001 -2002 r. kredytodawca starał się bezskutecznie uzyskać zaspokojenie w zakresie przewłaszczonego zboża.

dowód: dokumenty z innych postępowań – k. 67-75, 104-107

Powódka w 2006 r. pozwała kredytodawcę w sprawie (...) w związku z zarzutami co do realizacji umowy zabezpieczenia.

fakt przyznany /pismo – k. 66, korespondencja – k. 76-77/

30.10.2007 r. pozwany i kredytodawca zawarli umowę przelewu, w której wskazali, że 3.10.2007 r. zawarli umowę zobowiązującą do sprzedaży wierzytelności, zgodnie z którą miał nastąpić przelew wierzytelności wraz z zabezpieczeniami i dlatego poprzez niniejszą przystąpiono do wykonania poprzedniej. Zastrzeżono w niej warunek zawieszający zapłaty ceny nabycia. W załączniku z informacją o przelanych wierzytelnościach jest także sporna w niniejszej sprawie.

dowód: umowa – k. 49-63 w (...)

Pod koniec 2007 r. powódka zwróciła się do kredytodawcy, zawiadamiając, że nie zgadza się na cesję na rzecz pozwanego. Zarzuciła, że poniosła szkodę, gdyż zabrano jej sprzęt, który sprzedano w cenie złomu, a nadto musiała zapłacić komornikowi za jego przechowywanie przez 3 lata. Dlatego informowała, że pozwała bank o odszkodowanie, w tym także za uniemożliwienie uprawy 900 ha wobec braku sprzętu, co pozbawiło ją dopłat. Dodała, że bank otrzymał spłatę uzyskaną w innej egzekucji.

dowód: ww. korespondencja – k. 76-77

W toku jest egzekucja na podstawie spornego tytułu wykonawczego, prowadzona pod sygnaturą (...).

dowód: dokumenty z ww. postępowania – k. 35-39

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 840 kpc :

§ 1. Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne, a także na zarzucie potrącenia.

Wobec treści przepisu oczywiste jest, że powództwo nie zostało oparte na jego przesłankach, lecz na zarzutach z fazy prowadzącej do powstania spornego tytułu egzekucyjnego. Dlatego obszernie przytoczono stanowiska stron i przedstawiono ustalenia faktyczne, by wskazać, że nie wynikały z nich okoliczności, aktualizujące badanie sprawy w zakresie przedmiotu powództwa. Analiza twierdzeń i przedłożonych dokumentów prowadziła do pominięcia dalszych dowodów, gdyż w całości dotyczyły zarzutów co do zasadności powództwa uwzględnionego nakazem zapłaty w prawomocnie zakończonej sprawie (...). Tam także tylko możliwe było badanie skuteczności przeniesienia wierzytelności na pozwanego.

Zauważyć przy tym można, że pozwany w swoim stanowisku odpowiedział na zarzuty stawiane przez powódkę, wyjaśniając, dlaczego nie mogą być skuteczne. Nadto oczywiste znacznie słowa „niedopuszczalne” z punktu 2 art. 840 kpc - współgra z konstrukcją powództwa przeciwegzekucyjnego, co sąd nadmienia, by nie było wątpliwości, że powódka, która mogła działać poprzez zaskarżenie nakazu w trybie przewidzianym, nie może korzystać z innych instytucji, gdy nie dopełniła staranności w kwestionowaniu nakazu zapłaty w prawem określony sposób. Stąd tylko na marginesie można wspomnieć, że z tych informacji, które zostały przekazane w sprawie, wynikało, że powódka podejmowała czynności zmierzające do wyciągnięcia konsekwencji z wykonywania zabezpieczenia w postaci przewłaszczenia, a kredytodawca podejmował działania, by zaspokoić się w ten sposób, ale nic nie wskazywało na uzyskanie rezultatu. Sama powódka zarzucała, że niewłaściwie spieniężono sprzęt, a z innych dołączonych dokumentów wynikało, że fiaskiem zakończyło się postępowanie banku, zmierzające do uzyskania należności z plonów. Podobnie niewiadome jest, dlaczego miałyby nie dojść do cesji, skoro sama powódka zwróciła się do banku, by negocjować tę czynność, a bank zakończył egzekucję, a podjął ją pozwany.

Nie mógł być też skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia, skoro po uzyskaniu spornego tytułu wykonawczego – pozwany prowadził egzekucję. Zbędne jest przytaczanie brzmienia przepisów z uwagi na samą zbieżność dat – w tym samym roku, w którym wydano nakaz zapłaty, zarejestrowano postępowanie egzekucyjne. Przy tym sam opis zarzutu oparty jest na wygaśnięciu zobowiązania przed wydaniem nakazu zapłaty, który stanowi przedmiot niniejszego powództwa, a pozwany dochodzenie wierzytelności w postępowaniu upominawczym - ograniczył do kapitału i do zabezpieczenia hipotecznego, które gwarantuje ochronę przed przedawnieniem.

Mimo, że pozew był oparty na twierdzeniach spoza zakresu powództwa, którym powódka oczekiwała ochrony prawnej, można też tylko na marginesie zauważyć, że już zgromadzone dowody nie wskazywały, by powódka mogła skutecznie podważyć cesję lub wykazać wygaśnięcie zobowiązania. Przy rozliczeniach należności zeznania powódki mogły być tylko informacją o faktach, a nie prowadzić do wykazania wygaśnięcia długu czy braku legitymacji pozwanego, zwłaszcza że sama powódka dokonała pozwania podmiotu, z którym chciała prowadzić spór sądowy. Jak już jednak była podkreślane – powódka nie wskazała na okoliczności, które wychodziły poza zakres objęty prawomocnym rozstrzygnięciem, gdyż nawet ewentualny zarzut potrącenia (z rozliczeń realizacji przewłaszczeń, gdyby powstały roszczenia nieuwzględnione przy ustalaniu należności egzekwowanych), które sąd poddał dodatkowym wyjaśnieniom stron, oparty był na zdarzeniach, które dotyczyły okresu określenia cesjonowanej wierzytelności.

W konsekwencji o kosztach procesu należało orzec zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 kpc z uwzględnieniem § 2 pkt.6 rozporządzenia z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ... , gdyż trudna sytuacja powódki uwzględniona została na jej wniosek, by poprzez zwolnienie z kosztów sądowych, umożliwić nadanie biegu sprawie, gdyż zawile sformułowany pozew, wymagał dalszego zweryfikowania, czy sąd nie pomija jakiegoś istotnego aspektu sprawy. Mimo jednak oddalenia wniosku o zabezpieczenie powództwa o wstrzymanie postępowania egzekucyjnego w newralgicznym momencie, stanowisko powódki nie zostało uzupełnione o fakty z zakresu art. 840 kpc, czym powódka podjęła ryzyko procesu.

1 powódka odwołała się do akt (...) w zakresie uzasadnienia pozwu i w pierw podać 3.02. 2017 r. jako dzień wniesienia pozwu, a potem 27.01.2017 r. Wg koperty pozwu w tej sprawie z datą 27.01.2017 r. wpłynął do sądu 3.02.2017 r., a wysłany został 30.01.2017 r.